

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/63/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117010917
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2117010917.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Pavla Macháča a členov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci proti obžalovanému G. P., v konaní proti ušlému, pre prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí a inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) v znení účinnom do 31.12.2020 s poukazom na ust. § 138 písm. e) Tr. zák. a iné, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 26. mája 2021, č. k. 1T/36/2017-436, na verejnom zasadnutí konanom 7. apríla 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovaný G. P., nar. XX. T. XXXX v R., trvalé bydlisko U., K. XXXX/XX, t. č. na neznámom mieste,

o d s u d z u j e

podľa § 219 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 31.12.2020 s prihliadnutím na § 36 písm. l/, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 5, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušuje sa výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Galanta z 20. septembra 2017, sp. zn. 2T/122/2017, právoplatný 9. marca 2018, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 26. mája 2021, č. k. 1T/36/2017-436, bol obžalovaný Richard Ševčík (ďalej len obžalovaný) uznaný za vinného zo prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom od 01.08.2019 a zločinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí a inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 ods. 3 písm. a) Tr. zák. v znení účinnom do 31.12.2020 v spojení s § 138 písm. e) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 01.10.2015 sp. zn. 4T/54/2015, právoplatným dňa 24.05.2016, odsúdený pre pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák.,

v čase od 02:45 hod. do 03:20 hod. dňa 13.11.2016 v O. na ulici Y. č. X vošiel do rodinného domu cez okno na toalete nachádzajúcej sa na strane od ulice vo výške 2 m nad úrovňou chodníka, ktoré bolo v tom čase len pritlačené, odkiaľ prešiel do kuchyne, kde zo stola odcudzil mobilný telefón zn. SONY XPERIA Z3 a mobilný telefón zn. Samsung nezisteného typu, pánsku peňaženku, v ktorej sa nachádzala hotovosť 50,00 €, občiansky preukaz, vodičský preukaz, karta poistenca a platobná karta od bankového účtu vedeného v O. banke, všetky na meno Y. U., následne prešiel do chodby, z ktorej odcudzil čiernu dámsku kabelku, v ktorej sa nachádzala peňaženka Guess s hotovosťou 50,00 €, platobná karta od bankového účtu vedeného v O. banke na meno Y. U. a občiansky preukaz, vodičský preukaz, karta poistenca, všetky na meno T. U., a technický preukaz od osobného motorového vozidla Škoda Octavia, EVČ: TT494CJ, pričom prostredníctvom platobnej karty odcudzenej z peňaženky Y. U. v ten istý deň v časoch o 03:34:19 hod., 03:35:36 hod. a 03:37:32 hod. zrealizoval za sebou tri neoprávnené výbery finančnej hotovosti v bankomate Tatra banky, Zelený rínok, Trnava, v čiastkach 200,00 €, 500,00 € a 300,00 €, čím uvedeným konaním spôsobil Y. U. a T. U. škodu krádežou vecí a finančnej hotovosti vo výške 440,00 € a neoprávneným použitím platobnej karty škodu vo výške 1.000,00 €.

2. Okresný súd obžalovaného za to odsúdil podľa § 219 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 31.12.2020 s prihladnutím na § 36 písm. l/, § 37 písm. m/, § 38 ods. 5 Tr. zák. a s použitím § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. a per analogiam aj na § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 4 (štyri) mesiace, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne okresný súd postupom podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktorý bol obžalovanému uložený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta zo 20.09.2017 sp. zn. 2T/122/2017, právoplatným 09.03.2018, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Okresný súd obžalovanému uložil podľa § 76 ods. 2, § 78 ods. 1 Tr. zák. aj ochranný dohľad na 2 (dva) roky a podľa § 287 ods. 1 Tr. por. ho zaviazal k náhrade škody poškodenému Y. U. vo výške 1.500 €.

3. K odvolaním napadnutému výroku o treste okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že u obžalovaného vzhľadom na jednu poľahčujúcu okolnosť, a to priznanie sa k spáchaniu trestných činov a ich úprimne oľutovanie (§ 36 písm. l) Tr. zák.) a dve priťažujúce okolnosti, že spáchal viac trestných činov a že už bol za trestný čin odsúdený (§ 37 písm. h), písm. m) Tr. zák. Ďalej okresný súd uviedol, že nakoľko sa jednalo o opätovný zločin, bolo potrebné zvýšiť postupom podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. dolnú hranicu zákonom určenej trestnej sadzby o jednu polovicu, kde následne prichádzalo do úvahy ukladanie trestu v zmysle § 219 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom do 31.12.2020 v rozmedzí sadzby 5 rokov až 8 rokov. Okresný súd obžalovanému ukladal trest okrem iného aj s poukazom na ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., čo v odôvodnení rozhodnutia argumentačne založil na rozhodnutí č. 44 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2017. Takto za použitia argumentu a minori ad major prijal záver o dôvodnosti mimoriadneho zníženia trestu v posudzovanej trestnej aj vzhľadom k tomu, že medzi spáchaním trestného činu a vyhlásením rozsudku ubehlo takmer 5 rokov.

4. Okresný súd obžalovaného na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., nakoľko obžalovaný už v minulosti vykonal viaceré nepodmienečné tresty odňatia slobody, ktoré mu boli uložené pre spáchanie úmyselných trestných činov, pričom uložené tresty zjavne nevedli k jeho náprave, preto okresný súd nemal za splnené podmienky na jeho zaradenie do najmiernejšieho ústavu na výkon trestu (§ 48 ods. 4 Tr. zák.).

5. Tento trest okresný súd obžalovanému uložil ako súhrnný podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. pri splnení zákonných podmienok v prípade iného odsúdenia obžalovaného trestným rozkazom Okresného súdu Galanta zo dňa 20.09.2017 sp. zn. 2T/122/2017, právoplatným dňa 09.03.2018, kde sa konalo voči nemu ako ušlému, pričom vydaný trestný rozkaz bol doručený ustanovenému obhajcovi obžalovaného (podľa § 361 ods. 1 Tr. por. všetky písomnosti určené obvinenému sa doručujú iba obhajcovi) pred vyhlásením rozsudku v tejto veci. Skutky v oboch týchto trestných veciach (1T/36/2017 a 2T/122/2017) boli v súbehu pokiaľ ide o obdobie ich spáchania. Preto okresný súd spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktorý bol obžalovanému uložený týmto trestným rozkazom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň platí, že keďže súd ukladal súhrnný trest vo vzťahu k inému nepodmienečnému trestu odňatia slobody, bolo potrebné uložiť prísnejší trest, t. j. v

tomto prípade len prísnejší nepodmienečný trest odňatia slobody, nakoľko na upustenie od jeho uloženia neboli splnené zákonné podmienky uvedené v ustanoveniach § 39 a § 44 Tr. zák.

6. Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku prokurátor podal odvolanie čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného. Obhajca obžalovaného si ponechal lehotu na podanie odvolania, ktorá mu márne uplynula.

7. Zahlásené odvolanie prokurátor odôvodnil osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu 13. júla 2021, v ktorom uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za nezákonný vo výroku o treste, nakoľko obžalovanému uložený trest je podľa jeho názoru neprimerane nízky. Prokurátor poukázal na to, že použitie zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. v zmysle rozhodnutia č. 44 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2017 poskytuje súdu po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine možnosť, avšak nie povinnosť pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu na báze analógie za rovnakých podmienok ako pri schválení dohody o vine a treste. Okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný a ktoré boli v priebehu trestného konania zistené, nasvedčujú tomu, že aplikácia vyššie uvedeného zmierňujúceho zákonného ustanovenia bola v tejto veci podľa prokurátora vylúčená. Mimoriadne zníženie trestu predstavuje inštitút, ktorý umožňuje súdu znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom, no pri znížení trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby však súd musí rešpektovať i ostatné zákonné ustanovenia, predovšetkým ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. z ktorých vyplýva zákonná povinnosť ukladania primeraných trestov. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý, lebo spravodlivý je vždy len primeraný trest. Vzhľadom na požiadavku primeranosti trestu a jeho individualizácie je nevyhnutné prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti a nie je možné pri rozhodovaní o treste iba mechanicky postupovať v intenciách Trestného zákona. Uložený nepodmienečný trest vo výmere 3 rokov a 4 mesiacov nezodpovedá požiadavke ukladať trest za dôsledného prihladnutia na spôsob spáchania činu, nezodpovedá ani požiadavke zabránenia v ďalšom páchaní trestnej činnosti obžalovaným a už vôbec nie požiadavke, aby iných odradil od páchania totožných trestných činov. Uložený trest nevyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou a z pohľadu výšky takto uloženého trestu sa javí byť neprimeraným „obchodovaním so spravodlivosťou". Súd nemôže pri ukladaní trestu ani s poukazom na ustanovenie § 39 ods.2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam rezignovať na svoju úlohu nezávislého arbitra, ktorý sa musí v čo najväčšej miere snažiť o nachádzanie a nastolenie spravodlivosti. V dôsledku plnenia tejto úlohy je nevyhnutné zo strany súdu garantovať, aby aj pri aplikácii vyššie cit. ust. boli zachované a dodržané kritériá spravodlivosti aj vo vzťahu k ukladaniu trestov a s tým súvisiacich požiadaviek individuálnej a generálnej prevencie. Zo samotnej podstaty konania o dohode o vine a treste vyplýva, že dohoda by mala byť „obojsstranne výhodná", teda by mala poskytovať určité bonusy tak pre štát (prokurátora), ako aj pre páchatel'a. V prospech obojsstrannej výhodnosti však nemožno obetovať požiadavku spravodlivosti, efektívneho účelu trestu a jeho úmernosti vo vzťahu k spáchanej trestnej činnosti. Súd pri ukladaní trestu s poukazom na cit. ust. musí zhodnotiť, či záujmy štátu (spoločnosti) a páchatel'a, najmä pri výške trestu, boli dostatočne vyvážené. Je preto potrebné, aby uložený trest, bol schopný zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov a aby zároveň dostatočne vyjadril morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Tiež musí byť prihliadnuté na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, pohľadájúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Pri úvahách pri ukladaní trestu za použitia ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. má súd relatívne široký autonómny priestor na zváženie, či trest zodpovedá jednak pozitívnemu právu a jednak spravodlivým nárokom tak, ako sú vnímané väčšinou odbornou i laickou verejnou.

8. Prokurátor ďalej v odvolaní uviedol, že vzhľadom na charakter trestnej činnosti je obžalovanému uložený trest neprimerane nízky a nie je schopný plniť svoj účel definovaný v § 34 a nasl. Tr. zák., tiež nie je v súlade so zásadami ukladania trestov vyjadrenými v § 34 a nasl. Tr. zák. a vo výške uloženého trestu nie je zohľadnená ochrana spoločnosti, individuálna i generálna prevencia a reflektovaný konkrétny rozsah spáchania činu. Uložený znížený trest odňatia slobody za použitia ust. § 39 ods.2 písm. d), ods.4 Tr. zák. tak výrazným spôsobom je popretím samotného účelu a zmyslu trestu a v končenom dôsledku má za následok v uvedenom prípade zrejmu neprimeranosť. Uvedené vyplýva aj zo skutočnosti, že obžalovaný bol celkovo 13-krát súdne trestaný (v prevažnej miere pre trestné činy krádeže). Naposledy bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/54/2015 z 01.10.2015, právoplatným 24.05.2016, pre pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., začo mu bol uložený súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 34 mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, ktorý v súčasnosti vykonáva. V jeho prípade tak nejde o jednorazové vybočenie z medzí zákona, ale išlo o protiprávne konanie s vysokým stupňom

spoločenskej nebezpečnosti. Je neakceptovateľné, aby za opätovne spáchaný zločin pri použití § 38 ods. 5 Tr. zák. spáchaný v relatívne krátkej dobe (asi 6 mesiacov) po predchádzajúcom odsúdení za prečin vyššie cit. rozsudkom mal uložený takmer rovnaký trest. V prípade obžalovaného uložením trestu pod dolnou hranicou trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom nie je zabezpečená vo vzťahu k spoločnosti dostatočná ochrana a nie je možné očakávať, že účel trestu spočívajúci i v možnostiach nápravy obžalovaného bude dosiahnutý mimoriadne zníženým trestom, t. j. trestom odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 4 mesiacov. Takto uložený trest nie je v súlade so zákonom a zároveň ho prokurátor považuje za neprimerane nízky.

9. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor v konečnom návrhu žiadal, aby Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa ustanovenia § 321 ods. 1 písm. e). ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a súčasne, aby sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci rozsudkom rozhodol.

10. Spisový materiál bol Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného 31. augusta 2021.

11. Za účelom prejednania podaného odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 7. apríla 2022. Verejného zasadnutia sa zúčastnila len prokurátorka a obhajca obžalovaného. Verejné zasadnutie sa vykonalo podľa § 361 ods. 2 Tr. por. v neprítomnosti obžalovaného, nakoľko sa nemu koná ako proti ušlému. Upovedomenie o konaní verejného zasadnutia bolo oznámené tak na úradnej tabuli krajského súdu, na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR, ako aj na úradnej tabuli obce, v ktorej má obžalovaný trvalý pobyt.

12. Pokiaľ ide o dokazovanie, krajský súd ho nedopíňal, nakoľko žiadne návrhy v tomto smere neboli. V rámci konečných návrhov sa prokurátorka pridržala písomne odôvodneného odvolania a konečného návrhu tam uvedeného. Obhajca v konečnom návrhu žiadal, aby bolo odvolanie prokuratúry zamietnuté ako nedôvodné, nakoľko on považuje uložený trest za primeraný a spravodlivý.

13. Podľa § 317 ods. 1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Tr. por., ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania na to oprávnenou osobou - prokurátorom - postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť len výroku o treste rozsudku, proti ktorému prokurátor podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

15. Po preskúmaní predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že odvolanie prokurátora je v celom rozsahu dôvodné.

16. Pokiaľ ide o správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo výroku o treste, v tomto smere žiadne námietky strany nemali a chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., krajský súd vlastným prieskumom nezistil. Možno tak skonštatovať, že okresný súd vykonal dokazovanie vo vzťahu k napadnutému výroku o treste procesne správne a v dostatočnom rozsahu.

17. Pokiaľ ide o primeranosť a zákonnosť výroku o treste, je potrebné pripomenúť, že pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukládanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

18. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

19. Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

20. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

21. Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnúť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnúť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

22. Ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb trestov odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou úhrnného trestu najvyššia z nich.

23. V stručnosti treba uviesť, že princíp ukládania úhrnného trestu podľa § 41 odsek 1 Tr. zák. spočíva v tom, že páchatel'ovi dvoch alebo viacerých trestných činov je ukladaný trest v rámci trestnej sadzby činu najprísnejšie trestného, pričom sa musí v tomto výroku odraziť aj skutočnosť, že nejde iba o trest za tento trestný čin, ale i za ďalšie, zbiehajúce sa trestné činy. To sa premietne v priznaní priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák., teda že páchatel' spáchal viac trestných činov. Túto priťažujúcu okolnosť však nemožno priznať vtedy, ak sa úhrnný trest zároveň ukladá podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., teda s použitím tzv. asperačnej zásady, ktorá sa aplikuje vtedy, ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami (viacčinný súbeh).

24. Podľa rovnakých zásad sa postupuje aj pri ukladaní súhrnného trestu, ktorý súd ukladá vtedy, ak odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený

odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin. Súd teda páchatel'a odsudzuje a ukladá mu súhrnný trest za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, pričom prejednávany trestný čin musí byť vo viacčinnom súbehu so skorším trestným činom, za ktorý už bol odsúdený. Ak Trestný zákon stanovuje v ustanovení § 42 ods. 1 povinnosť spravovať sa pri ukladaní súhrnného trestu zásadami platnými pre ukladanie úhrnného trestu, jeho účelom je snaha zabezpečiť, aby bol páchatel' potrestaný rovnakým spôsobom, ako keby sa o všetkých jeho trestných činoch rozhodovalo v jedinom spoločnom konaní. Súhrnný trest teda nastupuje namiesto úhrnného trestu, ktorý by bol inak páchatel'ovi uložený, ak by sa o všetkých zbíhajúcich trestných činoch rozhodovalo v spoločnom konaní. Súhrnný trest je pre páchatel'a priaznivejší ako trest samostatný, pretože je v ňom zohľadnená skutočnosť, že páchatel' sa dopustil ďalšieho trestného činu, pričom nebol varovaný odsudzujúcim rozsudkom týkajúcim sa skoršieho trestného činu. Možno teda zosumarizovať, že súhrnný trest sa uloží iba v prípade viacčinného (reálneho) súbehu trestných činov, a to len vtedy, ak bol páchatel' za časť zbíhajúcej sa trestnej činnosti už odsúdený za predpokladu, že na takéto odsúdenie je možné prihliadnuť.

25. Základným predpokladom uloženia súhrnného trestu je, aby medzi trestným činom, ktorý je predmetom prebiehajúceho konania a trestným činom, vo vzťahu ku ktorému má byť uložený súhrnný trest existoval viacčinný súbeh. Viacčinný súbeh trestných činov je z časového hľadiska vtedy, ak v období medzi prvým z nich a posledným z nich nedošlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku za nejaký trestný čin toho istého páchatel'a, a to takého rozsudku, ktorý bol ako prvý odsudzujúci rozsudok v trestnom stíhaní pre tento trestný čin vyhlásený a ktorý potom svojho času aj nadobudol právoplatnosť a možno naň dosiaľ prihliadať. Z uvedeného vyplýva, že okamih vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku spôsobuje, že vo vzájomnom pomere viacčinného súbehu nemôže byť trestný čin spáchaný pred týmto okamihom a trestný čin spáchaný po tomto okamihu. Súhrnný trest sa uloží iba v prípade viacčinného súbehu, a to len vtedy, ak páchatel' bol za časť zbíhajúcej sa trestnej činnosti odsúdený a ak možno na takéto odsúdenie prihliadať. Súd teda páchatel'a odsudzuje a ukladá mu súhrnný trest za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, pričom prejednávany trestný čin musí byť vo viacčinnom súbehu so skorším trestným činom (za, ktorý už bol odsúdený).

26. V tomto prípade sa obžalovaný dopustil súbežne troch trestných činov, z nich najprísnejšie trestný je zločin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí a inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) v znení účinnom do 31.12.2020 s poukazom na ust. § 138 písm. e) Tr. zák., za ktorý čin Tr. zák. ustanovuje v osobitnej časti trest odňatia slobody v rozpätí od 2 rokov do 8 rokov. Správne tiež okresný súd zohľadnil skutočnosť, že u obžalovaného ide o opätovne spáchanie zločinu, keďže rozsudkom Okresného súdu Galanta z 18.6.2014, sp. zn. 3T/19/2004, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave z 23.10.2014, sp. zn. 3To/100/2014, právoplatným 23.10.2014, bol obžalovaný okrem iného odsúdený aj za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktorý trest vykonal 30.4.2016. V dôsledku aplikácie ust. § 38 ods. 5 Tr. zák. sa tak dolná hranica trestnej sadzby ust. v § 219 ods. 3 Tr. zák. zvýšila o polovicu, t. j. na 5 rokov.

27. Rovnako správne okresný súd ustálil, že aktuálne stíhané trestné činy obžalovaný spáchal vo viacčinnom súbehu s trestným činom, za ktorý bol obžalovaný odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta zo 20.09.2017, sp. zn. 2T/122/2017, právoplatným 09.03.2018, z ktorého dôvodu je potrebné ukladať mu súhrnný trest podľa § 42 ods. 1 Tr. zák., ktorý, ako správne poukázal okresný súd, nesmel byť miernejší, ako skôr uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Z povahy veci tak iný ako nepodmienečný trest odňatia slobody u obžalovaného neprichádzal do úvahy. Upustenie od uloženia súhrnného trestu podľa § 44 Tr. zák. vzhľadom na závažnosť aktuálne súdnej trestnej činnosti rovnako neprichádzalo do úvahy. V podrobnostiach krajský súd poukazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku.

28. Pokiaľ ide o pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, tu okresný súd správne u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť, že sa k spáchaniu trestných činov priznal a ich spáchanie úprimne oľutoval (§ 36 písm. l) Tr. zák.) a správne tiež ustálil existenciu jednej priťažujúcej okolnosti, že už bol v minulosti odsúdený (§ 37 písm. m) Tr. zák.). Pre úplnosť však krajský súd dodáva, že zistený pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností mal okresný súd vyjadriť aj vo výroku o treste, v tomto prípade poukazom na ust. § 38 ods. 2 Tr. zák., čo neučinil.

29. Pokiaľ ide o odvolacie námietky prokurátora, tento dôvodne namietal, že okresný súd pochybil, keď obžalovanému ukladal trest odňatia slobody mimoriadne znížený pod dolnú hranicu modifikovanej trestnej sadzby (§ 219 ods. 3, § 38 ods. 5 Tr. zák.) s použitím ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam vo výmere 3 roky a 4 mesiace. Aj podľa názoru krajského súdu takýmto postupom okresný súd jednoznačne porušil Trestný zákon v prospech obžalovaného.

30. Primárne preto, lebo obžalovaný žiadne vyhlásenie o vine v tejto trestnej veci v konaní pred súdom neučinil, keďže sa voči nemu konalo po celý čas ako proti ušlému. Na tomto mieste treba zdôrazniť, že vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. je z povahy veci výlučným (neprenosným) osobným právom obžalovaného, ktoré obhajca obžalovaného, hoci má v zmysle ust. § 359 Tr. por. v konaní proti ušlému rovnaké práva ako obžalovaný, v mene obžalovaného, ani za obžalovaného, v konaní pred súdom urobiť nemôže.

31. Pritom postup podľa ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam pri ukladaní trestu prichádza v zmysle vyššie cit. stanoviska Najvyššieho súdu SR do úvahy podľa názoru krajského súdu len vtedy, ak sám obžalovaný v konaní pred súdom osobne uzná svoju vinu podľa § 257 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. a súd toto jeho vyhlásenie prijme, lebo len vtedy obžalovaný neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

32. Vyjadrené inak, pokiaľ odsudzujúcemu rozsudku nepredchádzalo prijatie vyhlásenia obžalovaného o jeho vine zo strany konajúceho súdu, ako v tomto prípade, potom sú akékoľvek úvahy o ukladaní trestu obžalovanému s použitím ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam bezpredmetné.

33. Sekundárne, ak by aj obžalovaný v konaní pred súdom realizoval vyhlásenie o svojej vine a okresný súd by ho prijal (nekonalo by sa proti ušlému - pozn. súdu), ani vtedy by nebolo namieste ukladať mu s poukazom na ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam trest mimoriadne znížený pod dolnú hranicu 5 rokov vo výmere 3 roky a 4 mesiace. Výhrady prokuratúry prezentované v odvolaní v tomto smere považoval krajský súd za plne odôvodnené.

34. Aj podľa názoru krajského súdu by bol takto uložený trest neprimerane mierny jednak okolnostiam prípadu, ale najmä osobe obžalovaného a možnostiam jeho nápravy. Dôvodne prokuratúra v odvolaní poukázala na fakt, že obžalovaný sa v minulosti dopúšťal rôznej trestnej činnosti, za ktorú bol opakovane odsúdený aj na nepodmienečné tresty odňatia slobody, ktoré vykonal. Do spáchania súdených trestných činov bol až 12-krát súdne trestaný. Správne tiež prokuratúra zdôraznila, že obžalovaný už bol za obdobnú trestnú činnosť odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov, ktorý celý vykonal 30.4.2016. Fakt, že sa obžalovaný len po pol roku po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody dopustil sčasti identickej trestnej činnosti, svedčí aj podľa názoru krajského súdu o tom, že predchádzajúci nepodmienečný trest odňatia slobody u neho nesplnil svoj účel, keďže ho nenapravil a neodradil od páchania ďalšej trestnej činnosti.

35. Jednoznačne je preto aplikačne nesprávne, aby bol obžalovanému za opätovnú trestnú činnosť podobného charakteru, navyiac aj za opätovne spáchaný zločin, ukladaný mimoriadne znížený nepodmienečný trest odňatia slobody postupom podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam, ktorý by navyše bol len o 10 mesiacov vyšší ako vykonaný nepodmienečný trest, ktorý zjavne nesplnil svoj účel. Takto uložený trest okresným súdom by ani podľa názoru krajského súdu nenaplnil zákonom predpokladaný účel vymedzený v ust. § 34 ods. 1 Tr. zák., ktorým je nielen zabrániť páchatelovi v páchaní ďalšej trestnej činnosti, či vytvoriť mu podmienky preto, aby v budúcnosti viedol riadny život, ale aj zabezpečiť generálnu prevenciu, t. j. odradiť iných od páchania trestnej činnosti.

36. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd odvolaniu prokuratúry vyhovel a postupom § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a na podklade úplného a správne vykonaného dokazovania ohľadom výroku o treste v konaní pred okresným súdom sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. vo veci rozhodol tak, že obžalovanému podľa § 219 ods. 2 Tr. zák. s v znení účinnom do 31.12.2020 s prihliadnutím na § 36 písm. l/, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 5, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody na samej dolnej hranici modifikovanej trestnej sadzby, t. j. vo výmere 5 (päť) rokov, ktorý podľa názoru krajského súdu trest zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre jeho ukládanie v zmysle § 34 Tr. zák., konkrétne miere závažnosti spáchaných trestných činov vyplývajúcich z ich povahy, zo spôsobu ich spáchania, tiež zistenej poľahčujúcej a priťažujúcej okolnosti, ako aj pomerom obžalovaného a obmedzeným možnostiam jeho nápravy.

37. Podľa názoru krajského súdu bude mať takto uložený nepodmienečný trest odňatia slobody na obžalovaného dostatočný prevýchovný vplyv, aby si uvedomil závažnosť svojho protiprávneho konania a do budúca sa ho už vyvaroval, s prihliadnutím aj na fakt, že v takejto výmere obžalovanému trest dosiaľ uložený nebol. Tým sa naplní aj účel trestu tak, ako to má na mysli ust. § 34 Tr. zák., teda sa

ochráni spoločnosť pred trestnými činmi, zabráni sa obžalovanému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a vychová sa k tomu, aby viedol riadny život. Takýto trest bude tiež výchovne pôsobiť na ostatných členov spoločnosti a zároveň vyjadrí aj morálne odsúdenie obžalovaného spoločnosťou.

38. Pokiaľ obhajca obžalovaného v rámci konečného návrhu na verejnom zasadnutí prízvukoval, že obžalovaný sa k trestnej činnosti priznal a úprimne ju oľutoval, k tomu krajský súd uvádza, že všetky tieto skutočnosti krajský súd zohľadnil vo výmere trestu, keď obžalovanému uložil trest na samej dolnej hranici modifikovanej trestnej sadzby. Ak by totiž obžalovaný nemal k svojej trestnej činnosti kritický postoj, tak by dôvodne mohol očakávať vyšší trest, ukladaný v hornej polovici modifikovanej trestnej sadzby.

39. Keďže krajský súd ukladal trest ako súhrnný vo vzťahu k odsúdeniu trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 20. septembra 2017, sp. zn. 2T/122/2017, právoplatným 9. marca 2018, tak obligatórnym postupom podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil v tomto rozhodnutí výrok o treste, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

40. Pokiaľ ide o tzv. vonkajšiu diferenciáciu výkonu trestu odňatia slobody, tu krajský súd prevzal z napadnutého rozsudku stavu vecí a zákonu zodpovedajúci výrok, ktorým bol obžalovaný podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, keďže obžalovaný bol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin v ostatných desiatich rokoch opakovane.

41. Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.